

การศึกษาปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย

ธีราภรณ์ มากมี¹

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

นงลักษณ์ ใจฉลาด

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

บทความวิจัย

รับต้นฉบับ: 2 พฤษภาคม 2563 วันแก้ไข: 15 กันยายน 2563 รับผิดชอบ: 22 กันยายน 2563

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย โดยมีประชากร คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 242 แห่ง กลุ่มตัวอย่าง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 152 แห่ง ได้จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างแต่ละ 2 คน ประกอบด้วย หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 152 คน และครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 152 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 304 คน ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลได้จำนวน 286 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96 จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดไปต่ำสุดตามลำดับดังนี้ ปัญหาที่มีระดับมากที่สุดคือ ปัญหาด้านบุคลากร รองลงมาเป็นปัญหาด้านการมีส่วนร่วม ปัญหาด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ปัญหาด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย และที่มีระดับปัญหาน้อยที่สุดคือ ปัญหาด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ตามลำดับ

คำสำคัญ: ปัญหา การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

¹การติดต่อและการร้องขอบทความนี้ กรุณาส่งถึง ธีราภรณ์ มากมี มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม E-mail: krumeaw2513@gmail.com

A STUDY OF ADMINISTRATIVE PROBLEMS OF CHILDREN DEVELOPMENT CENTERS UNDER THE SUKHOTHAI LOCAL GOVERNMENT ORGANIZATION

Thiraporn Markmee¹

Pibulsongkram Rajabhat University

Nongluck Jaichalad

Pibulsongkram Rajabhat University

Research Article

Received: 2 May 2020   Revised: 15 September 2020   Accepted: 22 September 2020

The purpose of this research was to study the administrative problems of children development centers under the Sukhothai Local Government Organization. The population was 242 children development centers. The sample was 152 children development centers selected by the table of Krejcie and Morgan. Two informants, one head and one teacher, from each of the children development centers participated, thus 304 persons altogether, from whom 286 copies of a questionnaire, or 94%, were collected. The research instrument was a rating scale questionnaire with five levels whose reliability was 0.96. The statistics for data analysis were means and standard deviations.

The results showed that the administrative problems of the children development centers under the Sukhothai Local Government Organization was overall at a high level. When all the problems were ordered from the highest to the lowest, aspect of personnel had the most problems, followed by the aspects of participation; supporting the network of childhood development; and buildings, environments, and safety. The aspect with the fewest problems was the academic and curricular affairs.

Keyword: Problems, Child Development Center Administration, Local Administration

---

¹ Correspondence concerning this article and requests for reprints should be addressed to Thiraporn Markmee
Pibulsongkram Rajabhat University E-mail: krumeaw2513@gmail.com

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 281 บัญญัติไว้ว่ารัฐจะต้องให้ความสำคัญเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหาในพื้นที่มาตรา 283 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินการคลังและมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะโดยต้องคำนึงถึง ความสอดคล้องกับการพัฒนาของจังหวัดและประเทศเป็นส่วนร่วมด้วยและมาตรา 289 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสิทธิจัดการศึกษา อบรม และการฝึกอบรมตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้นและเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐโดยคำนึงถึงความสอดคล้องมาตรฐาน และระบบการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 41 บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมความต้องการภายในท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16(9') บัญญัติไว้ให้ เทศบาลเมืองพัทยาและองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาและมาตรา 17(6) บัญญัติให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่ในการจัดการศึกษา

การจัดการศึกษาเป็นการบริการสาธารณะประเภทหนึ่ง ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้บริหารจัดการ ภายใต้หลักการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโดยรัฐให้การสนับสนุนและช่วยเหลือเฉพาะในภารกิจ ที่ท้องถิ่นไม่สามารถดำเนินการได้ โดยมีกฎหมายรองรับสิทธิขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 49 บัญญัติว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษา ไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้อยู่ในสภาวะที่ยากลำบากต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่งและการสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์การทางศาสนา และเอกชนจัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพ การศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 281 รัฐจะต้องให้ความสำคัญเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นและส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหาในพื้นที่ท้องถิ่นใดมีลักษณะที่จะปกครองตนเองได้ย่อมมีสิทธิจัดตั้งเป็นองค์กรส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ตามที่บัญญัติ มาตรา 283 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการดูแล และจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นและย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ โดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับการพัฒนาของจังหวัด และประเทศเป็นส่วนร่วมด้วย มาตรา 289 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของ ท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรม และการฝึกอบรม ตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษาของชาติ อีกทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545: 26 – 27 มาตรา 41 กำหนดว่าท้องถิ่นมีสิทธิการจัดการศึกษาระดับใดระดับหนึ่งหรือ ทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น มาตรา 2 กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ประเมินความพร้อมของท้องถิ่นในการจัดการศึกษาและมีหน้าที่ประสานส่งเสริมให้ท้องถิ่นจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานโดยต้องประเมินมาตรฐานคุณภาพและช่วยให้เข้าสู่คุณภาพนอกจากนี้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

หมวด 2 กำหนดว่าในการกระจายอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริหารสาธารณะ ในมาตรา 16(9) ในเรื่องการจัดการศึกษาและมาตรา 30 ให้รัฐถ่ายโอนภารกิจบริการสาธารณะแก่ท้องถิ่น ช่วยเหลือท้องถิ่น จัดสรรเงินอุดหนุนแก่ท้องถิ่นตามความจำเป็นและความต้องการ (กรมการปกครอง, 2553)

การจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขึ้นเองได้ ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีฐานะเทียบเท่าสถานศึกษา การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะเริ่มตั้งแต่ระดับปฐมวัยหรือก่อนปฐมศึกษามีอายุระหว่าง 3 - 5 ปี ศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก จึงถือได้ว่าเป็นหน่วยงานเบื้องต้นที่ต้องรับผิดชอบในการปูพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ให้แก่เด็กเล็กให้มีความสมบูรณ์ในทุก ๆ ด้าน การบริหารจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำเป็นที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากทั้งระดับนโยบายจนถึงระดับปฏิบัติการ มิใช่เป็นเพียงความรับผิดชอบของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ซึ่งการจัดการศึกษาให้แก่เด็กเล็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นภารกิจสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องจัดการศึกษา พัฒนาเด็กในชุมชนให้มีความพร้อมและมีศักยภาพตามวัย เพราะฉะนั้นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงต้องเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษา เพราะเด็กปฐมวัย เป็นช่วงวัยที่สำคัญที่สุดของการเจริญเติบโตในทุก ๆ ด้าน อีกทั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ยังเป็นทางเลือกหนึ่งที่บุคคลในชุมชนต่างให้ความสำคัญและความ เชื่อใจในการให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรหลาน ตลอดจนการส่งเสริมพัฒนาเด็กเล็ก ดังนั้นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำเป็นต้องมีทั้งคุณภาพและมาตรฐาน มีบุคลากรที่มีความชำนาญการ ทั้งด้านความรู้และในวิชาชีพ เพื่อช่วยในการพัฒนาเด็กเล็กให้มีความสมบูรณ์ครบทุกด้าน

จากการศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดสุโขทัย มีภารกิจด้านการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยซึ่งมีการจัดการศึกษาสำหรับเด็กตั้งแต่อายุ 3 - 5 ปี โดยครอบคลุมการจัดการศึกษาในด้านต่าง ๆ ทั้ง 5 ด้าน จากรายงานการตรวจประเมินมาตรฐานการจัดการศึกษาด้านปฐมวัย (SAR) พบว่า เรื่องปัญหาการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย มีปัญหาด้านบุคลากร การจัดการ คือ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดความรู้ความเข้าใจและไม่ตระหนักถึงความสำคัญในการดำเนินงานด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ตนเองรับผิดชอบ ในการสรรหาบุคลากรเพื่อเข้าเป็นผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังใช้ระบบอุปถัมภ์ จึงทำให้ผู้ดูแลเด็กที่มีคุณสมบัติไม่ตรงตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด ด้านอาคารสถานที่และปลอดภัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนใหญ่ยังไม่มีอาคารเรียนเป็นเอกเทศตามแบบแปลนที่ถูกต้อง ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ศูนย์เด็กเล็กซึ่งรับเด็กปฐมวัย 3 - 5 ปี มาเรียนอยู่ในห้องเดียวกันจึงทำให้เกิดความยุ่งยากในการจัดประสบการณ์ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ประชาชนขาดความเข้าใจ ไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการศึกษาของศูนย์เด็กเล็ก และประชาชนไม่เห็นความสำคัญของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ดังนั้น กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงได้กำหนดมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พ.ศ. 2559 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นปัจจุบัน สอดคล้องกับนวัตกรรมต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป จึงได้ดำเนินงานปรับปรุงมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแบ่งมาตรฐานออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านบุคลากร 2) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 3) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 4) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน 5) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2559)

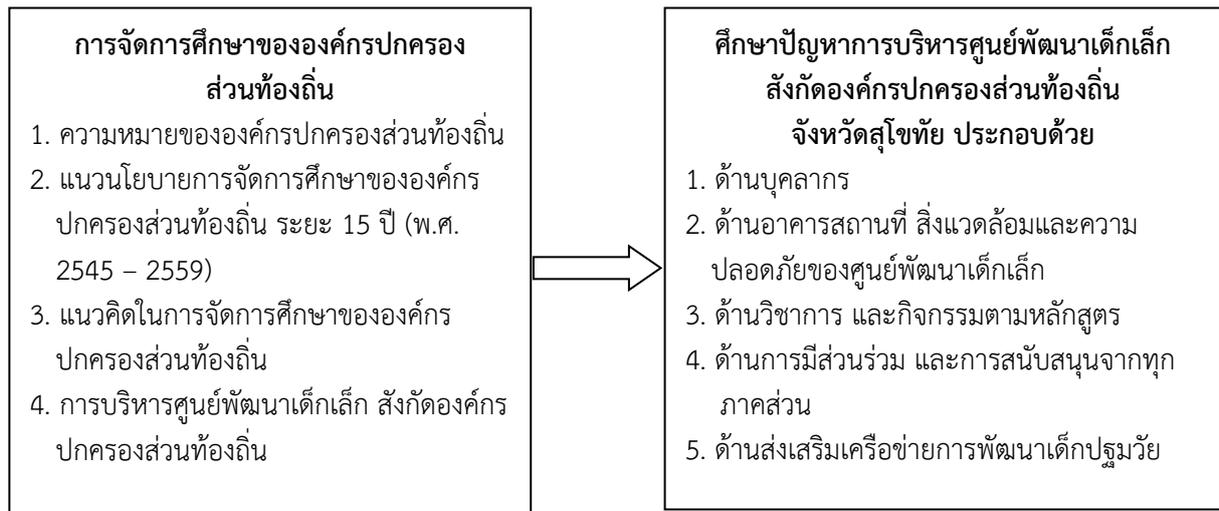
จากปัญหาข้างต้น แสดงให้เห็นว่า การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดสุโขทัย ยังไม่บรรลุมาตรฐานการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย เพื่อหาแนวทางการศึกษาไปใช้ประโยชน์เป็นแนวทางในการปฏิบัติการในการบริหารงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย เพื่อให้ได้มาตรฐานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลดียิ่งขึ้น อันจะส่งผลดีต่อการพัฒนาเด็กเล็กให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าของประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย จำนวน 242 แห่ง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย จำนวน 152 แห่ง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย จำนวน 152 แห่ง โดยกำหนดจำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1986 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2554) และกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก แล้วใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แห่งละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 304 คน ซึ่งเก็บข้อมูลได้จำนวน 286 คน คิดเป็นร้อยละ 94

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ประกอบด้วย มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ในการจัดทำเครื่องมือแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และขอบเขตการวิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ ทั้งความถูกต้องทางด้านโครงสร้าง เนื้อเรื่อง และภาษาที่ใช้ และครอบคลุมเรื่องที่ต้องการศึกษาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

2. นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (Content Validity) ว่าข้อความในแบบสอบถามเป็นข้อความที่ตรงกับสิ่งที่ต้องการศึกษาถูกต้อง โดยเลือกข้อความที่มีความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (Index of Objective Congruence: IOC) และได้ค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6-1.00 (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

3. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปปรับปรุงสมบูรณ์แล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับบุคคลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และนำข้อมูลมาหาค่า สัมประสิทธิ์อิอัลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษานี้ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลตัวอย่างไว้โดยวิธีการเก็บข้อมูล ดังนี้

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์หัตถ์ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ดำเนินการออกหนังสือ เพื่อขอความอนุเคราะห์ข้อมูลจากผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็กเล็ก ในจังหวัดสุโขทัย เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลประกอบการวิจัยจากกลุ่มตัวอย่าง

2. จัดเตรียมแบบสอบถามตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ตามที่กำหนด

3. ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยดำเนินการส่งและเก็บรวบรวมข้อมูลทางไปรษณีย์และเก็บรวบรวมด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อหาระดับปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย โดยแปลผลจากค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่วิเคราะห์ นำมาแปลความหมายโดยใช้หลักเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.01 – 5.00	หมายถึง มีปัญหาการบริหารฯ	อยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.01 – 4.00	หมายถึง มีปัญหาการบริหารฯ	อยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.01 – 3.00	หมายถึง มีปัญหาการบริหารฯ	อยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 2.00	หมายถึง มีปัญหาการบริหารฯ	อยู่ในระดับน้อย

ผลการวิจัย

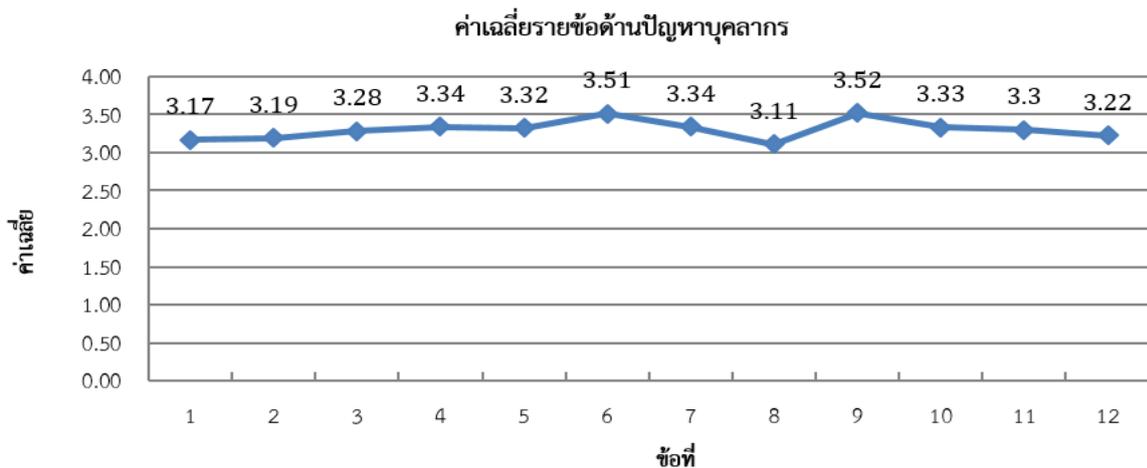
จากการศึกษาปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย มีผลการศึกษาดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวม

ลำดับ	การบริหารงานตามมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	M	S	ระดับ	ลำดับ
1	ปัญหาด้านบุคลากร	3.30	0.69	มาก	1
2	ปัญหาด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	3.17	0.72	มาก	4
3	ปัญหาด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	3.00	0.85	ปานกลาง	5
4	ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน	3.20	0.94	มาก	3
5	ปัญหาด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	3.24	0.80	มาก	2
	รวม	3.18	0.64	มาก	

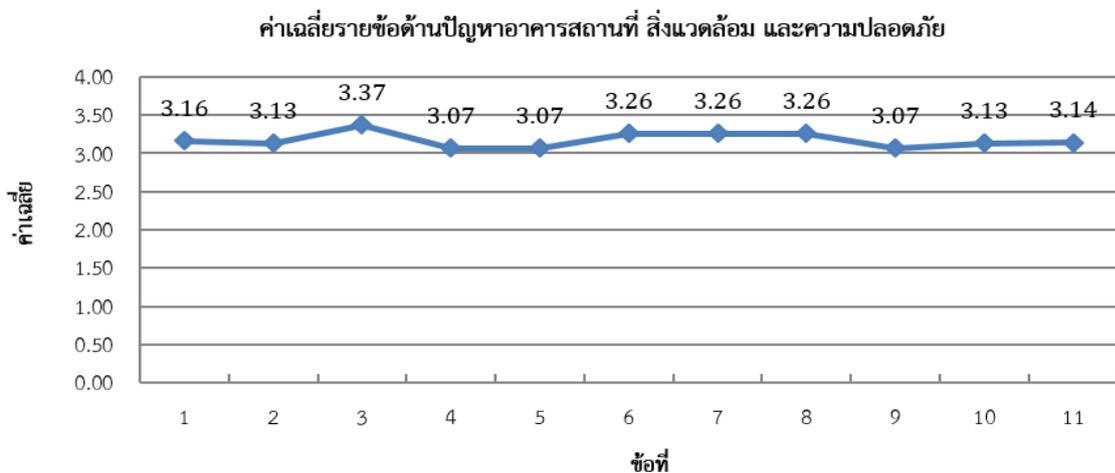
จากตาราง 1 พบว่า ปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีปัญหามากที่สุดคือ ด้านบุคลากร รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน ปัญหาด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย และด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ตามลำดับ

เมื่อพิจารณารายด้านพบปัญหาในแต่ละด้านโดยนำเสนอเป็นภาพที่ 1-5 มีรายละเอียดดังนี้

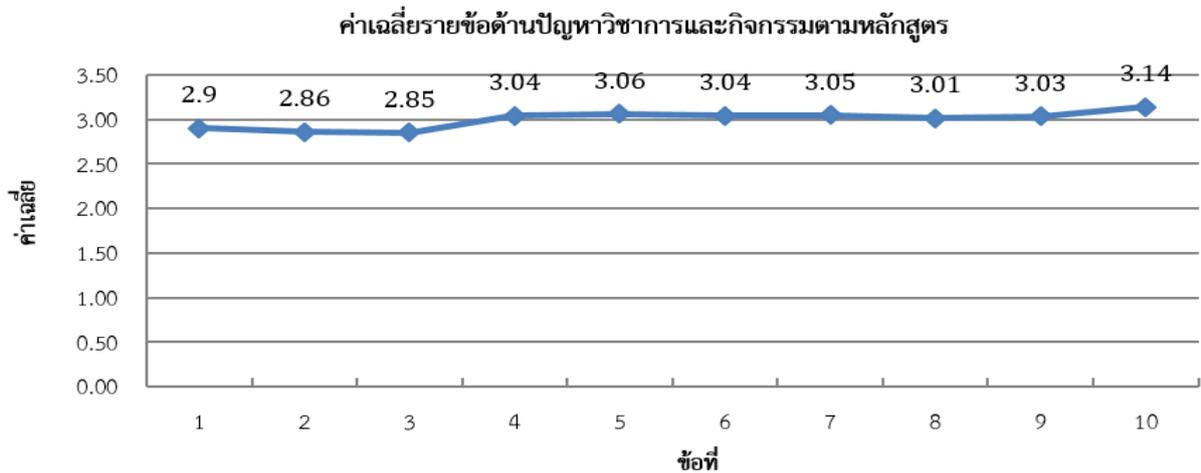
ภาพ 1 แสดงค่าเฉลี่ยรายข้อของปัญหาด้านปัญหาบุคลากร

จากภาพ 1 พบว่า ปัญหาด้านบุคลากร โดยภาพรวมมีปัญหายุ่งในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ข้อ 9 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอุปสรรคหรือข้อขัดข้องเกี่ยวกับมอบหมายและเพิ่มภาระอื่นนอกเหนือจากการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียน และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 8 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอุปสรรคหรือข้อขัดข้องเกี่ยวกับการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรอย่างเหมาะสมและชัดเจน

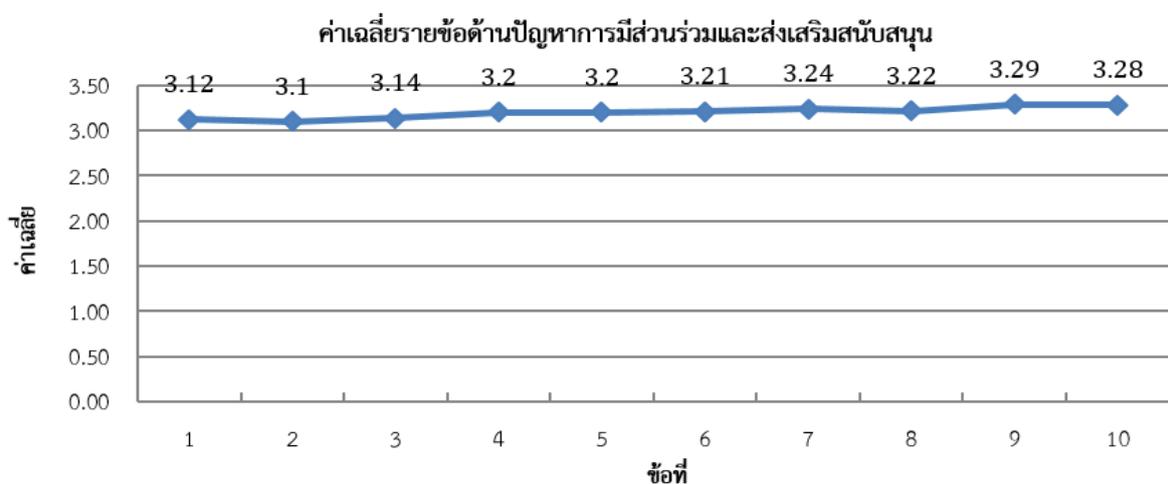
ภาพ 2 แสดงค่าเฉลี่ยรายข้อของปัญหาด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย

จากภาพ 2 พบว่า ปัญหาด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ข้อ 3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอุปสรรคหรือข้อขัดข้องเกี่ยวกับความเป็นสัดส่วนและรั้วล้อมรอบบริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ข้อ 9 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอุปสรรคหรือข้อขัดข้องเกี่ยวกับการติดตั้งระบบตัดไฟและถังดับเพลิงในการรักษาความปลอดภัยในอาคาร

ภาพ 3 แสดงค่าเฉลี่ยรายข้อของปัญหาด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

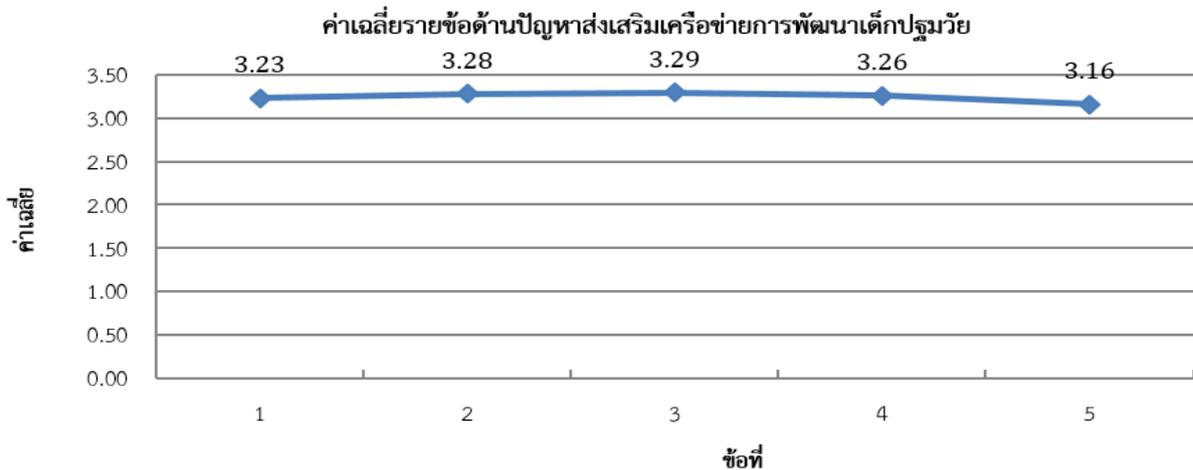
จากภาพที่ 3 พบว่า ปัญหาด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยภาพรวมมีปัญหายุ่งในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ข้อ 10 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอุปสรรคหรือข้อขัดข้องเกี่ยวกับการนิเทศการวัดและประเมินติดตามการจัดประสบการณ์ของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอุปสรรคหรือข้อขัดข้องเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เหมาะสมกับความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาของเด็ก

ภาพ 4 แสดงค่าเฉลี่ยรายข้อของปัญหาด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน

จากภาพ 4 พบว่า ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน โดยภาพรวมมีปัญหายุ่งในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ข้อ 9 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอุปสรรคหรือ

ข้อขัดข้องเกี่ยวกับการเผยแพร่ความรู้ให้กับผู้ปกครองและชุมชนในด้านการอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอุปสรรคหรือข้อขัดข้องเกี่ยวกับการสร้างการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครองและชุมชนในการวางแผนการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแผนพัฒนาการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ภาพ 5 แสดงค่าเฉลี่ยรายข้อของปัญหาด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

จากภาพ 5 พบว่า ปัญหาด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ข้อ 3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอุปสรรคหรือข้อขัดข้องเกี่ยวกับงบประมาณที่ใช้ในการสนับสนุนให้บุคลากรเข้าร่วมการพัฒนาตนเองกับเครือข่าย และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอุปสรรคหรือข้อขัดข้องเกี่ยวกับการหาความร่วมมือกับเครือข่ายในการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของเด็ก

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ผู้วิจัยจะดำเนินการอภิปรายในประเด็นที่สำคัญเฉพาะด้านที่มีปัญหามากที่สุด ซึ่งพบว่า โดยภาพรวมปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีปัญหามากที่สุด คือ ปัญหาด้านบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของ วราภรณ์ ทิพย์พิงค์ (2553) ซึ่งพบว่าปัญหาด้านบุคลากรมีปัญหามากที่สุด อาจเป็นเพราะว่าระบบการกำหนดอัตรากำลัง ภาระงานการวิเคราะห์อัตรากำลัง การวางแผนบรรจุแต่งตั้ง ภาระงานการบรรจุแต่งตั้ง จำนวนครูให้สอดคล้องกับจำนวนเด็ก การสนับสนุนงบประมาณให้บุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมพัฒนาความรู้และทักษะอย่างต่อเนื่อง การส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณให้บุคลากรเข้ารับการศึกษาระดับที่สูงขึ้น การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรอย่างเหมาะสมและชัดเจน มอบหมายและเพิ่มภาระอื่นนอกเหนือจากการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียน การประเมินการปฏิบัติงาน การติดตามการปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังไม่เป็นระบบที่ชัดเจน ประกอบกับการปฏิบัติจริงกับแนวนโยบายที่กำหนดไว้ก็ไม่สอดคล้องกัน ซึ่งสอดคล้องกับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย (2561) พบว่า มีปัญหาด้านบุคลากร คือ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดความรู้ความเข้าใจและไม่ตระหนักถึงความสำคัญในการดำเนินงานด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ตนเองรับผิดชอบ ในการสรรหาบุคลากรเพื่อเข้าเป็นผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังใช้ระบบอุปถัมภ์ จึงทำให้ผู้ดูแลเด็กที่มีคุณสมบัติไม่ตรง

ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด สอดคล้องกับ จารุณี กุลศรีวันรัตน์ (2553) พบว่า สภาพและปัญหาของผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัยค่อนข้างน้อยส่งผลให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัยไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ซึ่งผู้ดูแลเด็กมีความต้องการและยินดีเข้ารับบริการพัฒนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจและเพิ่มความสามารถในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ระดับปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและการพัฒนาผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานการศึกษา สอดคล้องกับ ชนิด หอมเมือง (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกรณีศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดอนเตย อำเภอนาทม จังหวัดนครพนม จากผลการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุดคือด้านบุคลากร โดยเฉพาะผู้ดูแลเด็กไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษา ผู้ดูแลเด็กไม่มีความรู้และความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และไม่มีวุฒิตรงกับสาขาการศึกษาปฐมวัย ผู้ดูแลเด็กไม่รักในอาชีพ ไม่ปรับปรุงพัฒนาตนเองและขาดการใส่ใจในการปรับปรุงหน่วยงาน รวมถึงผู้ดูแลเด็กขาดการส่งเสริมและพัฒนาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สันติชัย เอื้อจงประสิทธิ์ (2551) กล่าวโดยสรุปได้ว่า การบริหารด้านบุคลากรหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ให้คำปรึกษาแนะนำส่งเสริมสนับสนุนในการดำเนินงานและการพัฒนาบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม ตัดสินใจในการปฏิบัติงานและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบต่อมาถึงตัวบุคลากรเองการที่จะสามารถทำให้บุคลากรเข้ามามี ส่วนร่วมในการพัฒนา เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงต้องจัดประสบการณ์การเรียนรู้ดูแลความปลอดภัยเด็กเล็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ข้อเสนอแนะการวิจัย

จากการศึกษาปัญหาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอที่เกิดจากผลการวิจัยทั้งข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย พบว่า ด้านที่มีปัญหามากที่สุด คือ ด้านบุคลากร ดังนั้น จึงควรให้ความสำคัญในการจัดระบบการบริหารจัดการด้านบุคคลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดความเท่าเทียม และเกิดคุณภาพต่อผู้เรียน รวมถึงสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้ปกครองเนื่องจากได้มีการปรับปรุงระบบการบริหารบุคคลให้มีความรู้และทักษะ รวมถึงจำนวนที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานบุคคลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย
2. ควรมีการศึกษาแนวทางและรูปแบบการบริหารงานบุคคลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย เพื่อส่งผลให้ทราบปัจจัยที่สำคัญ ๆ ที่มีความจำเป็นต้องดำเนินการแก้ไขก่อนหลังตามลำดับ และได้รูปแบบการบริหารบุคคลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ที่มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2553). *มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.

- กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2559). *มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น.
- จารุณี กุลศรีวินรัตน์. (2553). *การพัฒนาผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลบางทรายน้อย อำเภอหัวหินใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ชนิด หอมเมือง. (2554). *การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก:กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลดอนเตย อำเภอนาทม จังหวัดนครพนม.การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญา รม.ม. (สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น) มหาวิทยาลัยขอนแก่น*.
- วรภรณ์ ทิพย์พิงค์. (2553). *ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสิงห์บุรี*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- สันติชัย เอื้อจงประสิทธิ์. (2549). *การบริหารท่องเที่ยวเชิงกลยุทธ์*. บริษัทสามเจริญพานิช (กรุงเทพ) จำกัด กรุงเทพมหานคร.
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุโขทัย. (2561). *รายงานการตรวจประเมินมาตรฐานการจัดการศึกษาด้านปฐมวัย (SAR)*. องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุโขทัย: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.